Aº. 1827. Nº. 4

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag den 27 Januarij.

(*Vervolg en slot van deze Publicatie. Zie ons vorig nommer.*)

Art. 29. De Gouverneurs der provincien, zullen alle mogelijke middelen aanwenden, om de hengsten, welke van de hengsten der stoeterijen afstammen, mitsgaders diegenen, die van de afgestane merrien vallen, indien dezelve tot dekhengsten geschikt zijn, of naar alle waarschijnlijkheid, zullen worden, te doen aanhouden, om daardoor de verbetering van het ras te bevorderen.

Art. 30. De Gouverneurs der provincien en de Commissien van Landbouw, zullen, *zoo lang er tot verbetering van het ras buitengewone maatregelen noodig zijn*, aan de eigenaren dezer hengsten, tot het aanhouden derzelve, premien uitlooven, te betalen, geëvenredigd aan de waarde, welke zoodanige hengst, naar deszelfs eigenschappen, heeft.

Art. 31. Het bepalen van de premie, het getal en den ouderdom der paarden, wordt aan de Commissien van Landbouw overgelaten.

Art. 32. De eigenaren der vierjarige hengsten, die de premie genieten, zullen zich daarvoor verbinden, om dezelve, gedurende vijf jaren, als dekhengst te doen dienen, niet te snijden noch te verkoopen, dan aan zoodanige personen, die deze verbindtenis overnemen, hetwelk echter niet zonder voorkennis, van de Commissien van Landbouw, zal vermogen te geschieden.

Art. 33. Jaarlijks, *en tot zoo lang er buitengewone maatregelen worden noodzakelijk geacht, om de verbetering aan te moedigen en te bevorderen*, zal er, in de provincien, in welke de hengsten worden rondgezonden, een zeker getal vierjarige merrien kunnen worden uitgekozen, die geschikt geoordeeld worden, om goede zadel- en trekpaarden op te leveren, en het doel der inrigtingen te bevorderen: ten einde daardoor tot verbetering van het ras te geraken.

Art. 34. Deze merrien zullen moeten zijn van de eerste qualiteit, naar het ras van het land, en erkend moeten worden voor goede moeder paarden.

Art. 35. Het getal wordt, door de Gouverneurs gezamenlijk met de Commissien van Landbouw, geregeld, naar het getal hengsten, die van 's Rijks stoeterijen zullen worden bestemd, om op het land te worden gezonden.

Art. 36. Aan de eigenaren dezer merrien, zal eene premie van *vijf-en-zeventig guldens* worden verleend.

Art. 37. Voor het genot dezer premie bestaat de verpligting, om die door 's Rijks hengsten te doen dekken en dezelve aan te houden, tot dat het veulen, dat daarvan voortkomt, gespeend is.

Art. 41. Behalve de *stamhengsten* der stoeterijen, mitsgaders de *premie-hengsten* en *merrien*, zullen er ook *keur-hengsten* kunnen wezen.

Art. 42. Daarvoor zullen premien kunnen worden verleend, mits dezelve, in allen deele, geschikt zijn, tot goede en bekwame dekhengsten.

Art. 43. Niemand zal zijne eigen, of aan anderen toebehoorende, merrien mogen doen dekken, dan door de hengsten van 's Rijks stoeterijen, of door gekeurde hengsten, uitgezonderd alleen in het geval, wanneer de hengst en de merrie hen beiden in eigendom toebehooren.

Art. 44 Naar gelang er verbeterde hengsten, van 's Rijks stoeterijen herkomstig, worden verspreid, zullen de Commissien, met de keuring van de hengsten belast, nauwgezetter daarin te werk gaan, ten einde algemeen de zoodanige te verkrijgen, die al de vereischten bezitten, om het ras te volmaken.

Art. 242 Het dekken der hengsten van 's Rijks stoeterijen geschiedt OM NIET.

Art. 243. Door niemand, wie het ook zij, vermag daarvoor iets te worden gevorderd.

Art. 244. Het dekken zal moeten geschieden op eene overdekte, besloten of afgelegen stille plaats.

Art. 247. Geen hengst vermag meer dan tweemaal daags, dat is des morgens en des avonds, dekken.

Art. 248. Op de zon- en algemeene feestdagen zal dit niet geschieden.

Art. 250. Behalve de uitgekozene merrien, bij art. 33 vermeld, zullen de schoonste merrien, het meest tot de verbetering van het ras geschikt geoordeeld wordende, bij voorkeur, worden toegelaten.

Art. 251. Wanneer er een grooter getal merrien wordt aangeboden, dan er zou kunnen worden gedekt, zullen die genen die den besten bouw en de schoonste taille hebben, vóór de gemeene soorten worden gekozen.

Art. 252. De merrien moeten zijn van een gezond gestel en vrij van overervende gebreken.

Art. 253. Vóór dat eene merrie wordt toegelaten, zal zij, door den hengstbewaarder en den oppasser, naauwkeurig worden onderzocht, en zoo het mogt blijken, dat zij of droezig was, eenig uitslag of ander schadelijk gebrek had, zal dezelve worden afgewezen, al ware het dat zij tot de uitgekozene behoorde.

Art. 254. De merrien, die geene teekenen van hengstigheid geven, zullen niet mogen worden gedekt.

Art. 255. Het wordt ten strengste verboden, om eenige andere merrie, door 's Rijks hengsten te doen dekken, dan die in vollen eigendom behooren aan ingezetenen des Rijks.

Art. 256. Tot verzekering van dien, zullen de hoofden der plaatselijke besturen, aan de eigenaars der merrien, een certificaat afgeven, houdende het signalement van de merrien en den naam van den eigenaar.

Art. 257. Zonder het vertoon van zoodanig certificaat, zal de merrie niet mogen worden gedekt.

Art. 258. Geene merrie vermag meer dan driemaal te worden gedekt.

Art. 259. Bij de eerste reis, dat eene merrie gedekt wordt, zal, door den Hengstbewaarder, aan den eigenaar worden afgegeven, een certificaat, op hetwelk het signalement en den datum van het dekken zal worden vermeld.

Art. 260. Bij volgende dekkingen, zal de datum, of die van het afslaan der merrie, daarop mede aangeteekend worden.

Art. 261. De eigenaren, van welke merrien, door 's Rijks hengsten, zijn gedekt, zijn verpligt het bekomen certificaat te doen viseren, bij het plaatselijk bestuur hunner woonplaats.

Art. 262. Zij zullen almede aan hetzelve de opgaaf doen, van den uitslag, welke het dekken van het vorig saizoen, zal hebben opgeleverd.

Art. 263. De hoofden der gemeentebesturen zullen aanteekening houden, van de certificaten, welke door hen zijn geviseerd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd, twijfelen niet of de Ingezetenen zullen de weldaad, die den Koning, met het op 'igten en uitbreiden van de vermelde Paarden-Stoeterijen tot verbetering van het Paardenras, aan den Landbouw bewijst, op deszelfs waarde weten te schatten, en vertrouwen dan ook, *dat elk en iegelijk, welke kunnen medewerken tot bevordering* van 's Konings oogmerk, om daardoor welvaart te doen ontstaan, dit met genoegen zal doen. En dat dienvolgens, de Ingezetenen, en meer bijzonder de landlieden, gebruik maken zullen van de voor hen geopende gelegenheid om betere paarden te verkrijgen, die op te kweeken en aantehouden, ten welken einde dezelven worden aangespoord om goede merrien aan te houden, voornamelijk de genen, waarvoor een premie is gegeven, alzoo daardoor eene verbeterde, binnenlandsche paarden-teelt zal worden bevorderd en dezen tak van handel uitgebreider.

BREDA, den 11 Januarij.

DE ROIJ, vt.
Ter Ordonnantie van Dezelven;
De Secretaris der Stad,
OUKOOP.

NEDERLANDEN.

GRONINGEN den 22 Januarij.

Men verneemt dat Zr. Ms. schip van oorlog *de Waterloo*, bestemd naar Batavia, door den zwaren storm van den 14den dezer beloopen, masteloos en in eenen ontreddelijken staat, drie mijlen ten N. W. van het eiland Borkum (welk eiland vijf mijlen van Delfzijl verwijderd ligt), geankerd is, hebbende 13 vademen water onder de kiel.

De heer *A. van Dalen*, kapitein ter zee, kommanderende het voorschreven schip van linie, vond op den 18den dezer gelegenheid, om met den vischschuit van den loodsman *W. C. Staghouwer*, schriftelijk tijding te doen overbrengen aan den burgemeester van Delfzijl.

De tijding, den 19den dezer, te Delfzijl ontvangen, hield in een verzoek aan de autoriteiten van Ameland, Schiermonnikoog, Vlieland en Terschelling, om alles, wat in hun vermogen is, aan te wenden, dat alle de vaartuigen, welke geschikt zijn, om schepen te slepen en goederen en manschappen te bergen, naar buiten te zenden, ter adsistentie van Zr. Ms. opgemeld schip. En voorts om tot Texel toe, per expresse, de noodige publiciteit aan opgemeld ongeluk te geven, ten einde van daar ook vaartuigen worden uitgezonden.

De gezegde tijding is dadelijk, overeenkomstig het verzoek van den kapitein ter zee, overgebragt geworden, en denzelfden avond, ten 5 ure, per expresse medegedeeld aan den heer Gouverneur dezer provincie, terwijl de burgemeester van Delfzijl, inmiddels de in de haven liggende koffen, smakken en tjalken heeft doen aanzeggen, om op te tuigen en zich in gereedheid te brengen, om, zoodra mogelijk, ter redding uit te zeilen.

De heer Gouverneur heeft dadelijk, per expresse, de vereischte bevelen afgevaardigd naar de Zoutkamp, om de aldaar disponibele en daartoe geschikte schepen onverwijld te doen zee kiezen tot hulp van *de Waterloo*, hetzij om die bodem op te boegseren of tot ligters te dienen. Hetzelve heeft zijn hoog ed. gestr. doen te kennen geven aan het in Vriesland gele-

gene Pesens, en het eiland Wieringen, en is zijn hoog ed. gestr. voorts, na den heer luitenant ter zee der eerste klasse, *Stavorinus*, onder-inspecteur van het loodswezen alhier, te hebben uitgenoodigd, om zich naar Delfzijl te begeven, ten einde met den Burgemeester alle die maatregelen te overleggen en tot stand helpen brengen, welke tot eene spoedig werkende hulp dienstbaar kunnen zijn, in persoon derwaarts vertrokken. De heer Gouverneur heeft, na een naauwkeurig onderzoek daar ter plaatse, nopens het reeds verrigte, alverder datgene doen aanwenden, wat in de gegevene omstandigheden nuttig, noodzakelijk en doeltreffende is voorgekomen, speciaal ook met betrekking tot het opontbieden van Veendam, Pekel-A en en andere streken, van die schepelingen, wier schepen zich onopgetuigd in de haven van Delfzijl bevinden, en voorts ook met betrekking tot het maken van schikkingen, met overleg van den heer Generaal-Majoor, Provincialen Kommandant, welke zich tot dat einde tegelijk naar Delfzijl had begeven, nopens het huisvesten en voeden der militairen en matrozen, wanneer deze met ligters te Delfzijl mogten worden aangebragt.

Alle maatregelen ter redding, hoe spoedig en doeltreffend genomen, werden echter te Delfzijl verhinderd, dadelijk in werking te worden gebragt, door de eensklaps vermeerderende vorst en het invallende slechte weder, waardoor het uitzeilen belet werd. Deze teleurstelling voor de welgezinde en hulpvaardige schippers, wierd eenigermate verzacht door de verzekering van deskundigen, dat het linieschip op geene gevaarlijke plaats was liggende.

Den 20sten, des namiddags ten half vier uren, niettegenstaande het weder in geenen deele was bedaard, gelukte het twee tjalkschepen de haven uit te brengen, namelijk, het eene gevoerd bij schipper *H. H. Drent* en het andere bij *H. H. Wolkammer*.

Ingevolge de door den heer Gouverneur gegevene bevelen, worden al de schepen, die zich in de haven van Delfzijl bevinden, opgetuigd, zeilree gemaakt en van ballast voorzien; welke schepen bestemd zijn, om bij gunstig weder uit te zeilen, zoodra derzelver opontbodene equipaadje zal zijn aangekomen; en waarvan reeds eenige personen te Delfzijl zijn gearriveerd, hetwelk reeds dit gunstig gevolg gehad heeft, dat op den 22 dezer vijf vaartuigen zouden vertrekken, als: één smak, één kof en de drie veerschepen van Delfzijl op Emden.

Wijders verneemt men van de Zoutkamp, dat de bevelen van den heer Gouverneur aldaar met spoed en naauwkeurigheid worden uitgevoerd; zijnde de burgemeester van Ulrum tot dat einde in persoon derwaarts gegaan, den 20 dezer, des ochtends ten drie uren; als hebbende de bevelen van den heer Gouverneur weinige oogenblikken te voren ontvangen. De bemoeijenissen van dezen ambtenaar hebben dan ook ten gevolge gehad, dat *dadelijk* alle schippers hunne vischschuiten, ten getale van 21, in gereedheid gebragt hebben, en dienzelfden dag, reeds des voormiddags te elf uren, zeilree lagen en zee zouden kiezen.

Ook is 's Rijks uitlegger, op het Uithuister wad, welke in de haven te Zoutkamp was liggende, gereed gemaakt, om ter hulp van de *Waterloo* te kunnen toesnellen.

GRONINGEN den 19 Januarij. In het afgeloopen jaar heeft men in Engeland waargenomen, dat het ijzer, hetwelk met turfkolen gesmeed was, veel beter en zuiverder werd, dan wanneer het met de beste Schotsche steenkolen geschiedde, zoo dat men, wat dit betreft, de Steenkolen geheel en al zoude kunnen missen. Deze ontdekking is voor de provincie Groningen van het hoogste belang, dewijl men aldaar op de Veenen, met veel voordeel, Turfkolen, in groote hoopen zamensteld (in Duitschland *Meyler* genaamd, zoude kunnen branden of smeulen (sewehlen), en dezelve van daar vervolgens op schepen naar alle steden der Nederlanden, voor de smederijen, vervoeren. Op deze wijze zoude men veel geld, dat thans, om de Schotsche steenkolen te bekomen, uit het Rijk gaat, in hetzelve behouden blijven, en de Turfgraverijen zelve zouden met grooter nut kunnen voortgezet worden, zoodat men in het vervolg ook naar Engeland met gewin Turfkolen zal kunnen opzenden; deze bereiding dus van den Turf is den bewoners van Veenstreken zeer aan te bevelen. — Ook gebruikt men in Engeland tegenwoordig den Turf, om daaruit *Gaz*, voor Gaslampen, te trekken, welk Gaz meer helder en beter is, dan die uit Steenkolen wordt vervaardigd, waarom misschien in het vervolg ook meer der Turf derwaarts zoude kunnen opgezonden worden.

ZWOLLE den 22 Januarij.

De staat der heerschende ziekte in deze provincie, is gedurende de afgeloopene week over het algemeen niet verbeterd zelf is die in de gemeente Blokzijl verergerd, het aantal zieken is meerder, de zieken zelve gevaarlijker en van den 13 tot den 20 dezer zijn aldaar *acht* personen overleden.

T U R K IJ E N.

KONSTANTINOPEL den 22 December. Er is alhier in omloop een afschrift van een brief van lord *Cochrane*, aan de Grieksche regering, gedagteekend Marseille den 20 October, waarin hij zijn belang voor de zaak der Grieken, als de oorzaak voordraagt, waarop hij de valsche geruchten welke door de Europesche dagbladen nopens zijne expeditie verspreid zijn niet heeft tegenspreken. Hij verklaart intusschen dat spoedig de tijd daar zijn zal, dat de verwachtingen der vrienden van Griekenland zullen vervuld worden, en dat hij alsdan alles zal aanwenden om ter redding des lands bij te dragen. Men verwacht hem in den loop van de maand Maart op Morea, alwaar hij met geestdrift zal ontvangen worden.

DUITSCHLAND en Aangrenzende Rijken.

FRANKFORT den 19 Januarij. Uit Zwitserland schrijft men het volgende:

„ De nieuwe weg van Hauenstein, langs de grenzen der kantons van Bazel en Solothurn, zal niet over, maar door den berg gelegd worden. Deze onderaardsche weg zal 12 à 15 minuten lengte hebben. De weg van Laufelfingen naar Trimbach zal ook effen en gelijk gemaakt worden, terwijl de oude weg anderhalf uur over den berg loopt en zeer moeijelijk en gevaarlijk is. Men wil zelfs den Splugen doorgraven, van Isola tot aan het dorp Splugen, omtrent een uur lengte. Men zal aldus eene groote verbetering in de wegen van Zwitserland maken."

135ste Koninklijke Nederl. Loterij.

ZESDE KLASSE.

1ste Lijst. No. 6758, eene premie van *f* 1250.
2de, 3de, 4de en 5de Lijst. Geene.
6de Lijst. No. 1725, 21386, 29453, ieder een prijs van *f* 1000.
7de Lijst. No. 11971, een prijs van van *f* 1000.
8ste Lijst. No. 18769, een prijs van *f* 1000.

Mengelingen.

CHARADE.

Mijn eerste is groen,
Mijn tweede is groen,
En mijn geheel is groen.

LOGOGRIJPH.

Wilt gij de letterkeer ontbinden,
Die uw, door mij, wordt voorgesteld,
Zoo poogt dan, eerstlijk, te onderwinden,
Een grondwoord daar toe uittevinden,
Dat men met *negen* letters spelt.

—

Twee, *vier*, vereend met *negen*, *zeven*,
Wordt somtijds bij ons hoog geacht;
Vijf, *acht*, *twee*, *een* kan voordeel geven;
Aan *zes*, *twee*, *een* wordt toegeschreven
't Behoud van 't menschelijk geslacht.

—

Twee, *drie* en *zeven* wordt niet zelden,
Beladen met een zwaren last;
Vijf, *vier*, *acht*, *twee*, zal u vermelden
Een zaak, die nimmer op de velden,
Maar wel aan de oevers welig wast.

—

Een, *vier* en *negen*, kunt ge ontdekken
Bij ieder mensch, in 't algemeen;
Tot nut kan 't plantenrijk verstrekken,
En zal, welligt, uwe aandacht wekken,
Wanneer ge ontwaart *twee*, *acht*, *drie*, *een*.

MARKT-PRIJZEN der Stad Breda,
van den 26 Januarij 1827.

	Gl.	Ct.
Het Mudde Tarwe	*f* 7:	37
——— Rogge. (nieuwe)	6:	29
——— Gerst. (zomer)	00:	00
——— Boekweit (Nieuwe)	4:	86
——— Haver	00:	00
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond.	00:	32
Grof ——— idem	00:	16
Boter idem	00:	65
Zand Aardappelen [Vat of Mudde]	2:	00
't ½ Ned. pond Fijn Tarwe Brood	00:	16
De 1 — — Grof. idem.	00:	16
De 1 — — Boekweit	00:	17
De 3 — — Roggen Brood.	00:	29
Het Ned. Pond Rundvleesch.	00:	40
——— Kalfsvleesch	00:	45
——— Schapenvleesch	00:	45
——— Versch Varkenvleesch	00:	35
——— Gerookt idem	00:	75
Het 500 pond Hooi.	00:	00
——— Stroo (Rogge)	00:	00
Het 1000 Eiken Telhout	2:	60
——— Doof Hout	1:	80
De Kar Spaanders	3:	40
——— Struiken	3:	60
De 100 Mutsaard	21:	50

30 in het last.

Te BREDA, bij F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, Boekdrukker en Boekverkooper.